

CARTEA

LA SATE

În ziua de 1 februarie s-a deschis, în întreaga țară, LUNA CĂRȚII la sate, mare sărbătoare a cărții, o vastă acțiune culturală. În aceste zile de iarnă, când clipele de răgaz sînt mai multe, omul muncii de la țară deschide mai des aparatul de radio și televizorul; se duce la manifestările artistice de la căminul cultural; urmărește cu stăruință spectacolele de cinematograf. Seara, la lumina becului electric — se pleacă asupra slovelor tipărite. Citește un ziar, o revistă, o carte, căutînd să-și lărgescă necontenit orizontul, să se înalțe pe noi trepte ale științei și culturii.

Lectura a devenit aproape la fel de necesară ca aerul, ca apa și ca hrana zilnică în viața sateanului. Fie că este vorba de o carte împrumutată de la bibliotecă, sau de la vecini și prieteni; fie că a cumpărat-o de la librăria satească și o are în biblioteca personală, el o cercetează cu atenție și pasiune. Și mereu crește numărul cititorilor și posesorilor de cărți de la sate. Astfel valoarea cărților difuzate la sate în cursul anului 1965 se ridică la 67 000 000 lei, adică de aproape trei ori mai mult decît în 1960. Numai în primul semestru al anului 1965, au fost vîndute țaranilor peste 120 000 „bibliotecă personale”. Astăzi, muncind în cooperativele agricole de producție, oamenii cîștigă mai mult, au posibilitatea nu numai să mînce și să se îmbrace bine, nu numai să-și cumpere mobilă și tot felul de obiecte absolut necesare în gospodărie, ci dorește în tot mai mare măsură să cumpere cărți, televizoare, aparate de radio etc. Nivelul lor cultural a crescut; își dau seama că studiind mereu, se ajută pe ei înșiși; învață cum să lucreze mai bine pentru a obține noi sporuri de recolte, traducînd astfel, în fapt, sarcinile trasate de Planul C.C. al P.C.R. din 11-12 noiembrie 1965.

Pe unii îi atrag lucrările beletristice ale poezilor, prozatorilor și dramaturgilor români și străini; pe alții cartea de știință și tehnică, ori cea de literatură politică. Pentru fiecare, prin grija partidului și a statului au fost tipărite cărțile necesare și în afară de volumele cumpărate și aflate în bibliotecile personale, se află la îndemîna lor un uriaș număr de volume din bibliotecile comunale și satești. (În anul 1964, de exemplu circa 4 000 000 oameni de la sate au citit peste 29 milioane volume).

Cărțile sînt adevărate comori de frumusețe și înțelepciune. Poezii, povestiri și romane despre trecutul eroic de luptă al poporului nostru, dar și despre viața de astăzi. Învățătură despre cum se muncește pămîntul ca să dea roade sporite; despre fizică și chimie, despre stele și despre tot ce se află pe pămînt și în univers; cărți de cultură generală și de literatură politică.

Luna cărții la sate constituie pentru mulți cititori de la țară un prilej de a întîlni pe unii dintre scriitori și oameni de știință, autori ai cărților citite și îndrăgite de ei; pe redactorii editurilor care le-au tipărit. Alții vor putea să ia parte la un șir întreg de manifestări cultural-educative de masă, ce se vor desfășura la căminele culturale, la casele de cultură și în incintele librăriilor. Printre acestea se numără: discuții ale inginerilor agronomi cu țărani despre unele cărți agrozootehnice, șezători literare pe teme ca: „Eroi și fapte din cărți”; „Să cunoaștem tainele universului”; concursuri „Cine citește folosește”; seri de experiențe științifice, constături ale bibliotecarilor cu cititorii, spectacole ale formațiilor artistice de amatori, atîtea și atîtea alte manifestări pentru inimă și minte, din care țărani vor putea trage numai foloase. Căci pentru ei, întru binele lor este organizată această uriașă sărbătoare a cărții care de cîțiva ani a devenit o tradiție în viața satelor noastre.

POPOVICI VALERIA: Recoltă bogată
(de la expoziția republicană de artă plastică a artiștilor amatori)

Cîmpie românească

Cu inima duiosă de tine mă apropii
Întindere de griie, de cîntece și dropii,
Tărîmă altădată de pași vrăjmași căleată,
De sînge umezită, și-n vilvătăi uscată,
Străbuna noastră maică, pe arșițe și moine
Răzmerițelor leagăn și vatră vechii doine,
I-e dat azi fericirii în tine s-odraslească,
Neperitoare glie, cîmpie românească!
Pe ale tale vaste tălăzuri campestru
Hambaru-și are țara și lada ei de zestre
Și tot aici își ține brățările de aur
Și mindrele covoare cu-al spicelor tezur
Care țoșnese bogate, sub pașnicele astre,
Și-mpodobese cu aur cununa stemei noastre.
Și sînt hrisoave scrise — acolo-n fund de ladă,
Pe amfore, pe case, pe fier de plug și spadă.

VICTOR TULBURE

ÎN SUMAR:

În pag. a 3-a

CU EXIGENȚĂ
ȘI RĂSPUNDERE
de V. Toso

În pag. 4-5

LA CAZĂRMII
de Aurel Mihale
SCRIITORI ROMÂNI
CONTEMPORANI:
ION PAS de H. Zalis

În pag. a 7-a

PRINTRE NOMAZII
NIPONIEI

Piese într-un act

Tezaurul

de PAUL EVERAC

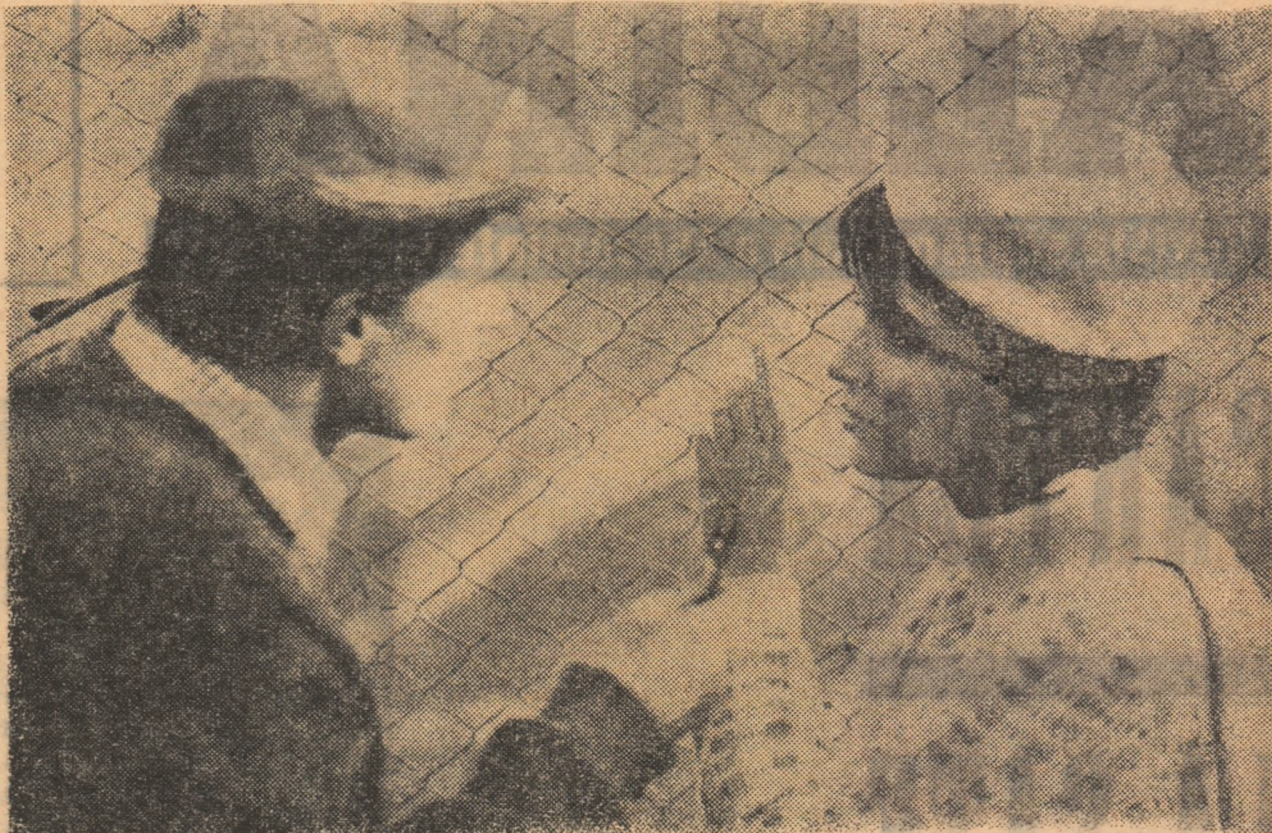
Comorile cu scelpirile lor amăgitoare au stîrnit de-a lungul veacurilor imaginația oamenilor, cită vreme banul a stăpînit inimi și a condus destine. Folclorul însă cu bunul său simț popular s-a îndoit mereu de fericirea ascunsă în monezile lucitoare de aur, vechi sau noi, și astfel s-au născut, în zeci de variante, snoavele despre omul înțelept care lasă moștenire copiilor săi tezaurul muncii. În literatura noastră nu puțini au fost scriitorii care au comentat în creații moralizatoare desertăciunea avidității și a averilor căpătate fără trudă. De la Ion Slavici la Gala Galaction, descoperitorii de comori au fost înfățișați în lumina tristă a sufletelor pingărite de morbul dezumanizării. Piesa lui Paul Everac Tezaurul repune problema în termenii moralei socialiste. Se realizează astfel o dezvoltare a opoziției dintre cinstea omului muncitor și îmbogățirea necinstită prin însușirea unei comori străine. De data aceasta, autorul introduce în acțiune elementele vieții noastre noi, semnaland caracterul colectiv al proprietății asupra tezaurului descoperit, descriind limpede distanța uriașă dintre simțămîntul tovarășiei celor care lucrează împreună și natura sclavagistă a vechilor orînduirii.

Este de remarcă ingeniozitatea cu care Paul Everac conduce acțiunea restrînsă a acestei piese într-un act. De fapt întreaga construcție dramatică se reazemă pe un dialog cu brusce schimbări de nivel. Țăranul cooperator Filip, după ce găsește un tezaur de monede romane, se angajează într-o discuție aprinsă cu inginerul geolog Augustin Sever. Văzînd că Filip are, un moment, intenția de a-și păstra comoara pentru sine, Augustin alege calea unei parabole surprinzătoare pentru a scoate la lumină înțelesul exact al lucrurilor. Pe neașteptate, inginerul începe să joace rolul aristocratului roman care a fost, cu sute de ani în urmă, stăpînul ticălos al averii descoperite. Filip înțelege încetul cu încetul că tentația de a-și însuși banii găsiți ține de vremea sclaviilor de tot felul și că el, om liber și onorat de colectivitate are fericirea să trăiască într-o societate care nu suportă nici o formă a înjosirii omului. Piesa Tezaurul evidențiază astfel un mare și esențial adevăr: structura orînduirii noastre este străină oricărei concesiuni morale și nu poate îngădui prelungirea unor tendințe individualiste moștenite din vremile în care totul, conștiința chiar, se vindea ca o marfă. Cînd Filip Mareu, descoperitorul tezaurului, înțelege acest lucru este invadat de bucuria regăsirii drumului bun, se simte din nou om adevărat, demn de ambianța morală a timpului în care trăiește.

Un dialog cu sarcini educative atât de importante trebuie să se bizuie pe două personaje deosebit de vii, pe două caractere distincte cu trăsături puternice și interesante. Paul Everac a înțeles bine acest lucru și a dat eroilor dezbaterii sale multă culoare. Inginerul Augustin Sever se recomandă prin inteligența sa inventivă și printr-un mod particular de a ataca surizînd probleme foarte serioase. Lecția sa de morală se înviează pe măsură ce verva replicii și imaginația activă dau personajului farmecul unei mobilității spirituale neîntrerupte. Față-n față cu această persoană ageră, țăranul Filip Mareu aduce o altă variantă a deșteptăciunii, ajungînd pe alte căi, după clarificarea interioară, la același punct de vedere. Spre sfîrșitul piesei intervine în acțiune și un al treilea personaj Victoria Mareu, necesară poate alcătuirii finalului, dar prea fugar schițată pentru a căpăta un contur personal.

Citînd piesa Tezaurul avem prilejul să constatăm încă o dată că piesa într-un act nu obligă de loc la superficialitate. Paul Everac adaugă operei sale, cu intense preocupări moraliste, încă o creație meritorie și obține un succes cert de adîncime a investigației sufletesci. Căci în această piesă scurtă pilda este subliniată prin adevărul mișcărilor interioare și întreaga poveste cu tîlc se întemeiază pe urmărirea atentă a crizei trecătoare care pune la încercare conștiința eroului principal.

V. MÎNDRA

Irina Petrescu și Dan Nuțu într-o scenă din film

FILME NOI

„DUMINICĂ LA ORA 6”

Scenariul filmului *Duminică la ora 6* (Ion Mihăileanu în colaborare cu regizorul Lucian Pintilie) a fost la început o povestire tradițională a iubirii tragice dintre doi uteciști în anii luptei ilegale. Realizatorii au ales însă o cale mai puțin obișnuită, au reușit să reconstituie perioada respectivă ocolind modelele vechi, trecînd totul prin amintirea eroului principal, derulînd de fapt filmul memoriei zbuciumate a acestuia.

Cînd filmul începe — cu privirea întunecată cu care Radu urmărește în gară forfota unor excursioniști fără griji — drama este deja consumată pentru el. Dragostea sa a fost frîntă brutal, iubita i-a fost ucisă în urma nepermisei sale abateri de la cerințele muncii ilegale. Toate acestea noi le vom afla însă pe parcurs, urmărind jocul memoriei sale, din fragmente separate, într-o continuă împletire între amintirea eroului și acțiunea propriu-zisă. Din această cauză filmul nu are o desfășurare normală, legătura între unele secvențe pare forțată. Dar tocmai în refuzul unei rezolvări cinematografice foarte comune stă o mare parte din frumusețea filmului.

Un rol deosebit în compoziția filmului îl au cele câteva secvențe care revin mereu, întrerupînd desfășurarea povestirii. E vorba de secvența de început, a gării, cu veselia diferentă a unui grup, semnificînd tinerețea inconștientă de tragismul situației. O altă imagine, des repetată, reprezentînd o obsesie a eroului, sentimentul său de vinovăție față de Anca, este cea a liftului și a curții interioare. Povestirea cinematografică urmărește totuși faptele în ordine în care s-au desfășurat ele.

Merite la fel de mari ca ale scenaristului și regizorului, le are în reușita filmului operato-

rul Sergiu Huzum. El a izbutit să compună uneori imagini de o veritabilă poezie. Alteori a realizat secvențe de o simplitate și de un realism aproape documentaristic dar cu nu mai puțină forță de sugestie. Mult timp după vizionare ne rămîn întipărite imagini din scena balului, a închisorii sau a grevei.

Filmul ne dovedește încă o dată talentul deosebit al Irinei Petrescu, actriță plină de farmec și de sensibilitate. Amintim în acest sens scena reînnoierii de la siguranță (în care numai din priviri reușite să ne facă să înțelegem cele

îndurate acolo), scena plimbării sau cea din cofetărie. În celălalt rol de mare întindere (Radu), studentul Dan Nuțu, deși la prima sa apariție pe ecran, joacă cu mult firesc.

Film realizat aproape în întregime de debutanți (Ion Mihăileanu ca scenarist, Lucian Pintilie ca regizor, Sergiu Huzum ca operator la filmul artistic, Dan Nuțu ca actor), *Duminică la ora 6* ne apare cu toate acestea ca o operă matură a unor realizatori stăpîniți pe mijloacele contemporane de expresie cinematografică.

V. DUMBRAVĂ

Maria Tănase și cîntecul românesc

Așa se intitulează cartea recent apărută la Editura muzicală, ai cărei autori sînt: Petre Ghiță și Clery Sachelarie.

Urmărind-o pas cu pas din cronicile vremii, din mărturiile personalităților competente române și străine, precum și din dîra luminoasă pe care aceasta a lăsat-o trecînd printre noi, autorii reușesc, folosind un material inedit, să închege de la pagină la pagină, personalitatea și chipul Mariei Tănase.

Insistînd mai ales asupra muncii pe care interpreta cea mai de seamă a cîntecului popular românesc a depus-o în descoperirea și valorificarea culegerilor folclorice din diferite regiuni ale țării, autorii cărții ne dezvăluie atât orizontul ei larg, cît mai ales temelile puse școlii pe care ea a inițiat-o și care mai timp de acum încolo va sluji generațiilor viitoare.

Scrisă pe înțelesul tuturor, cartea aceasta este o lucrare monografică, din care cititorul descifrează și meritele interpretei și aprecierile fără rezerve ale marilor specialiști români și străini, asupra cîntăreței.

Astfel, George Enescu, Rogalski, Walter-Giesching, Trandafir Jurjavan, Lidia Lipkovska, Heinz Sandaner ca și mulți alții, relevîndu-i marile calități, descopăr în cîntecul ei un univers inedit de melodii și teme folclorice care tulbură și emoționează.

Ambasadoare a cîntecului nostru popular peste hotare în R.P. Bulgaria, Italia, Turcia, Jugoslavia, Austria, S.U.A., Maria Tănase a stîrnit deopotrivă interesul și entuziasmul atât al simplilor ascultători, cît și al specialiștilor.

O mențione deosebită, alături de autori, se cuvine sculptoricei Florica Hociung care expune, pe coperta cărții, chipul acesteia melinșite „cu zîmbet amar”, iar în interiorul cărții, chipurile marilor înaintași George Enescu și George Mihail Zamfirescu.

V. OLTEANU

Activitate permanentă

Peste 80 de artiști amatori din Sînpetru — Brașov s-au prezentat la dialogul „Față-n față” cu reprezentanții comunei Ghimbav. Dintr-o discuție avută cu profesorul Eusebiu Topa, directorul căminului cultural din Sînpetru, am înțeles că prezentarea la concurs nu a constituit o greutate. De ce? Simplu și în același timp lăudabil. La căminul cultural din Sînpetru formațiile artistice nu au apariții meteorice, cu prilejuri festive,

ci activează în mod permanent. Brigada artistică de agitație, ale cărei texte sînt scrise de obicei de directorul căminului, prezintă cu regularitate programe adecvate, inspirate din realitatea satului.

Dacă ai să poposești la căminul cultural din Sînpetru într-o joi, găsești repetînd o altă formație de amatori — fanfara. Sub îndrumarea profesorului de muzică Nicolae Aprodu, fanfara este prezentă la mai toate manifestările cul-

tural-artistice. Anul trecut s-a înființat și o orchestră.

Instruită de tovarășele Virginia Mateescu și Mariana Pătrașcu, formația de dansuri vine să îmbogățească spectacolele prezentate atât în comună cît și în deplasare.

Iată deci că formațiile de amatori pot avea o activitate permanentă spre satisfacția publicului care are astfel prilejul să participe la o bogată viață culturală.

Dezbaterea noilor documente in adunările generale ale cooperativelor agricole de producție

CU EXIGENȚĂ ȘI RĂSPUNDERE

Această primă adunare generală a anului a arătat încă o dată că tot ce privește soarta producției, tot ce-l leagă de viața cooperativei îl frământă pe cooperatorii agricoli din București — Galați.

Am regretat cu toții că sala căminului cultural e atât de mică (președintele statului popular, Neagu Știrbeț, prezent și el la adunare, a dat asigurări că nu peste mult timp va facepe construcția unui cămin modern).

Ordinea de zi a fost în felul ei unică și ca varietate a problemelor și ca număr al lor.

Calificativul „bun” acordat de adunarea generală consiliului de conducere a răsplătit activitatea de un an a acestuia. Cooperativa a realizat în perioada amintită un spor de venit de 2,5 milioane lei. Faptul s-a reflectat în viața cooperativelor. Valoarea fiecărei zile-muncă s-a mărit, ca urmare, cu încă 13 lei. Cooperatorii au socotit aceasta ca pe o dovadă a capacității consiliului de conducere și a întregului colectiv de muncă. Meritul e cu atât mai evident cu cât producția anului trecut a fost realizată cu „seceta în coastă”.

Dar aceasta înseamnă totul?

„Ce-am realizat nu-i pe măsura puterii noastre. Putem obține mai mult” — spun aici unul după altul. În darea de seamă însuși consiliul recunoaște că n-au fost puse în valoare toate condițiile naturale și economice de care dispune cooperativa agricolă.

— Să nu ne oprim la cifrele planificate. Să ne grăbim! Asta a spus-o Bob Trofim brigadierul, un simplu lucrător în cîmp pînă nu de mult, investit acum cu răspunderi noi.

— Cum adică să ne grăbim, Trofime? — e întrebat.

— Să cîștigăm timpul pierdut, adică. (Cooperativa agricolă de producție a mers pînă acum trei ani destul de slab). Și tot el pune punctul pe i.

— Nu de graba la lucrări vorbesc, că aia dăunează. Să nu tai o sută de butuci de vie într-un ceas, să zicem, ci numai 25, da' să-l tai bine. Să nu ne oprim la 32 de lei ziua-muncă cît e acum, ci să ajungem la 40—50. Că nu se supără nimeni. Așa-i? (Cere încuviințarea sălii).

— Așa-i, așa...

Și deși el lucrează la vie, arată că grajdurile de porcine nu sînt ocrotite împotriva vîntului și a vipiei vara.

„Să plantăm acolo pomi să aibă animalul umbră că suferă vara de căldură și slăbește”.

E semnul (tot mai des întîlnit) al răspunderii față de toate sectoarele de producție, un fel de a gîndi care devine propriu cooperativului agricol.

— ...Producția de grîu a fost bună — remarcă la rîndul lui brigadierul de la „a 4-a” Dumitru Mihalache (într-adevăr la fiecare hectar s-a obținut un spor de 710 kg) dar putea fi și mai bună. E îmbucurător cînd un brigadier spune asta și mai ales cînd îl auzi prezentînd și argumente studiate. Iată-le :

„Dacă nu era risipa din timpul recoltării, producția ar fi fost mai mare”. Pe unele tarlale s-a recoltat nemecanizat din cauza unei rele distribuiri a mașinilor.

— Dacă — mai adaugă Mihalache — toate brigăzile ar fi avut aceeași producție...

...Ca brigada fruntașă

Șeful brigăzii fruntașe Panaite Burghiu, și al celei din urmă, Săndică Costică, sînt în sală unul lîngă altul. Se țin frățește după umăr. Va să zică aici se înțeleg de minune, și acolo unde e mai important, distanța dintre ei se mărește considerabil.

Între echipa lui Ion Olaru, prima pe cooperativă, și cea a lui Nicolae Ciobanu — ultima — diferența de producție este de 1 800 kg la hectar. Cîtăm, referitor la cazul acesta și la altele, următorul calcul făcut de față cu toată lumea... Dacă toate echipele ar fi realizat producțiile echipei conduse de Ion Olaru, sporul la hectar ar fi fost de 300 kg porumb boabe, sau de 30 de vagoane pe întreaga cooperativă, sau de 1 kg la fiecare zi-muncă. Adunarea generală consfințește dorința cooperativelor din București de a face din stilul de muncă al fruntașilor un stil general de muncă.

Amintind de prevederea din proiectul statutului C.A.P. cu privire la cointeresarea materială a cooperativelor, mulți au subliniat caracterul stimulator al retribuiri suplimentare. La București se aplică de un an. Dar la aplicarea ei s-a ținut cont exclusiv de cantitatea producției. Privită așa, însă, metoda își face pe jumătate efectul. S-au propus corectări în adunarea generală. Primul semnal a pornit de la viticultori.

IONEL PETICĂ — brigadier la brigada a patra viticolă.

„...Retribuirea suplimentară, după

părerea mea, nu-i un plocon ci o răsplată pentru muncă. Tovarășul Harabagiu, evidențiat aici, are o producție mai mare, e drept. Noi am scos struguri mai puțini, în schimb mai dulci. Harabagiu are, deci, cantitatea, iar eu calitatea. Dar la retribuire nu s-a ținut seamă de asta. Și el cu brigada lui a primit mult mai mult. Cred că nu e bine...”

La sectorul zootehnic e aceeași situație. Cîștigul s-a acordat aici numai după numărul de litri de lapte nu și după gradul de grăsime. Or, gradul de grăsime arată felul cum a fost hrănit animalul și, în ultimă instanță, sîrguința îngrijitorului. Pe anul în curs, la calcularea retribuiri va fi introdus neapărat și criteriul calității.

Averea obștească izvor al bunăstării tuturor

...Creșterea continuă a averii obștești a fost punctul forte al dezbatărilor. S-a reamintit de îndatorirea fiecărui cooperativ de a face un număr minim de zile-muncă. Nu-i vorba de-o participare formală, ci de una efectivă fiindcă de aceasta depinde în fond realizarea planului de producție. Ei arătau astfel cum înțeleg și aplică una din prevederile cele mai importante ale noului statut al C.A.P. Anul trecut, însă, n-au făcut toți așa. La grădina de legume (cel mai slab dintre sectoare) s-au risipit 6 000 de zile-muncă. Înmulțit cu 32, care e va-

O ÎNTREBARE ȘI DOUĂ RĂSPUNSURI

De pe acum gîndurile și preocupările tuturor membrilor cooperativelor agricole de producție se îndreaptă spre viitoarea recoltă, spre noile și importante sarcini care stau în fața agriculturii noastre în lumina ultimelor documente de partid. Pentru a împărtăși și cititorilor noștri cite ceva din acestea, ne-am adresat unor factori de răspundere din două cooperative agricole de producție cu întrebarea: Ce obiective noi ați prevăzut în planul de producție pe acest an?

STELICĂ CHIȚU, președintele C.A.P. Mînaștirea-Oitenița.

Anul trecut la principalele culturi în cooperativa noastră agricolă s-au obținut 2 752 kg grîu la hectar, la porumb 1 930 kg, iar la floarea-soarelui 2 080 kg. În același timp, de pe o suprafață de 20 de hectare, cultivată în condiții de irigare, s-au obținut 5 137 kg la hectar. Acest fapt ca și experiența altor unități agricole, ne-au determinat ca în acest an să extindem irigarea și la porumb. Astfel, la cele 230 hectare suprafață irigată pînă în prezent (70 hectare la grădina și 140 pentru furaje) se vor adăuga încă 400 hectare ce vor fi cultivate cu porumb. În acest scop vom folosi o stație de pompare electrică. Aceasta e prevăzută în plan iar statul ne-a acordat 500 000 lei credite. În afară de irigații, atenția noastră se va îndrepta spre procurarea de utilaje și din fonduri proprii. Construcții noi nu vom face în 1966. S-au alocat însă bani pentru întreținerea și amenajarea celor existente.

loarea unei zile-muncă, fac 192 000 lei. De atît au păgubit legumicultorii economia cooperativei. Toți? Nu chiar toți. O singură echipă a muncit conștiincios. Numele șefului de echipă e rostit aici: Ion Săndică. Il vedem și ne întrebăm cum a fost posibil ca din 200 de legumicultori să strălucească numai o mîna de oameni? A fost posibil fiindcă s-au împărțit tarlalele după plac, tot așa au pontat, și toate acestea peste capul brigadierului Costică Zota, care a scăpat cu totul brigada din mîna. Adunarea a cerut în mod expres schimbarea lui. A fost înlocuit cu Grigoraș Andrei, om harnic și prestigios. Și fiindcă o experiență de felul acesta ajunge pentru ca risipa să nu se mai repete, s-a fixat un număr riguros de zile-muncă pentru fiecare cultură. Risipa de zile-muncă afectează avutul obștesc. Contabilul Aurel Grigoraș lămurește lucrul acesta.

— Fondul de zile-muncă nu-l sac fără fund. Să-l gospodărim cu grijă. Va trebui să eliminăm din procesul de producție orice lucrare care nu-și plătește consumul de zile-muncă.

Adunarea generală a judecat sever faptele lui Ilie Darie și Parait Zlotil care au confundat avutul obștesc cu avutul lor personal. Dar tot aici au fost acuzați și cei care au trecut nepăsători pe lîngă astfel de lucruri, făcîndu-se în felul acesta nu mai puțin vinovați. S-a amintit de cazul ciobanului Costică Mihalache care a pierdut cinci oi și președintele Serghei Melnicuic a spus: „Cine prăpădește din vina lui un animal al cooperativei, să suporte paguba. Să combatem părerea după care pierderea unui animal se poate „repara” prin scădere. Să-l doară pe fiecare așa cum l-ar dura dacă ar fi animalul lui din ogradă”. S-au auzit multe cuvinte de aprobare.

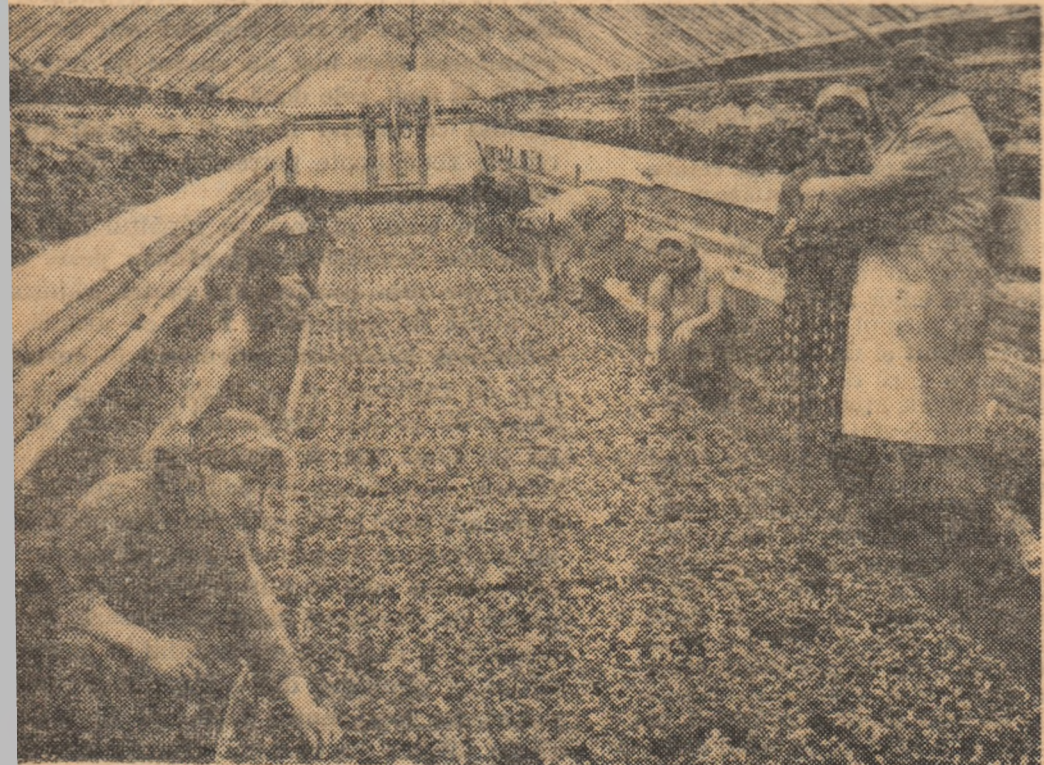
Alegerile pentru consiliul de conducere lărgit (el are acum 19 membri) ca și pentru comisia de revizie s-au făcut cu exigența care a dominat întreaga adunare, și în unanimitate deplină. Se mai cade să amintim și entuziasmul cu care cei din București au aderat tot cu acest prilej la proiectul de Statut al Uniunii Naționale ca și cel cu care au cerut afilierea la Uniunea raională a cooperativelor agricole de producție.

V. TOSO

În altă ordine de idei, vom extinde retribuția suplimentară care a dat rezultate foarte bune. Anul trecut la floarea-soarelui s-au plătit prin această formă 127 000 lei.

ION STĂNESCU, inginer agronom, C.A.P. Unțești-Birlad.

În lumina sarcinilor trasate agriculturii de către partidul nostru, vom acorda o atenție sporită unor sectoare de producție aducătoare de mari venituri și care, deși se potrivește condițiilor noastre naturale, nu au fost extinse suficient pînă în prezent. Mari perspective de dezvoltare are în comuna noastră viticultura. De aceea, încă din 1965, am trecut la plantarea a 20 de hectare de vie. În acest an, suprafața va fi extinsă cu încă 30 de hectare (terenul e deja desfîndat). Comuna noastră, fiind în zona preorășenească, vom acorda o atenție sporită și legumiculturii, extinzînd cu încă 40 de hectare suprafața afectată acestui sector. Vom căuta să cultivăm în special legume timpurii. Un alt obiectiv care stă actualmente în fața noastră este sporirea numărului de vaci cu lapte. În 1966 vom mări suprafața de cultivare a plantelor semincere și industriale, aducătoare de mari venituri. Astfel, pentru floarea soarelui vor fi afectate 300 hectare. De asemenea, avem în vedere definitivarea unor construcții și amenajarea lor la nivelul cerințelor actuale. Astfel, după ce am amenajat adăpători automate, vom introduce în grajduri și lumină electrică.

C.A.P. Otopeni: se controlează stadiul de dezvoltare al răsădurilor de roșii

Scriitori români contemporani

Ion PAS

Scriitor, publicist, animator cultural, Ion Pas nu este numai un fecund om de condei, ci mai ales o conștiință. De la debut, în 1912, când publică culegerea de schițe „Din lumea celor obidiți”, artistul și-a ales drumul, și-a declarat simpatiile. De atunci a trecut peste o jumătate de veac, raftul din bibliotecă adăpostește un număr mare de cărți ce-i poartă semnătura. De curind ziarele au mărturisit că Ion Pas a împlinit 70 de ani, ceea ce, firește, pare cam neverosimil față de tinerețea spirituală și prospețimea artistului. Ne-am întrebat cu acest prilej ce răsună mai viu și mai acut în noi, recitându-i opera și am constatat că Ion Pas, deși vădit un sentimental și un evocator, seduce mai cu seamă prin umor, bună voie și încredere în ziua de mîne.

Imprejurarea de a fi fost, cindva, un excelent traducător din Dickens, explică, cred, factura tonice sale dispoziții. Fără a fi intru totul convins că a preluat o viziune asupra proceselor vieții înrudită cu cea a marele artist englez de acum un veac, regăsim descinzând din optica dickensiană o caldă duioșie față de cei necăjiți și umiliți, vervă în persiflarea racilelor capitalismului, optimism chiar în momentele grele. Însă dacă această filiație definește o relație de influență cu un ilustru predecesor în modalitatea aleasă, este cert că vigoarea idealului și consecvența cu care l-a slujit scriitorul provin din identificarea lui timpurie, foarte timpurie, cu crezurile luptei democratice și socialiste. Căci înainte de a fi gazetar și memorialist, Ion Pas a fost un luptător pentru adevăr și dreptate socială, un militant revoluționar, pătruns de visul unei lumi mai bune pentru izbînda căreia n-a obosea să muncească și să scrie.

Născut în București, la 6 octombrie 1895, își câștigă piinea zilnică de copil ca ucenic tipograf și mecanic. În Carte despre vremuri multe (1963) re trăiește începuturile sale ce stau sub semnul copilăriei fără copilărie, ale greutăților existenței. Șpalturile sustrate fraudulos din atelierul Minerva cu povestirile lui Mihail Sadoveanu îi farmecă închipuirea și îi leagă primele nădejdi. Apoi frageda experiență de redactor și lucrător la ziare socialiste îi cultivă interesul pentru universul muncitoresc și pentru realitatea aspră

a asigurării traiului de către mulțimea nevoiașă din periferia Capitalei. Ion Pas deprinde din acești ani de început disciplina observării și a reflecției pe marginea celor văzute și auzite. E un ochi ager și o ureche atentă la spectacolul bătăliei dintre exploatați și exploatați, o inimă ce bate la unison cu mișcările revendicative ale proletariatului.

Din perioada aceasta cunoscută nemijlocit, va extrage substanța principalelor sale cărți cum sînt: Tablouri în cărbune, Vesnicul învins, Trecut întunecat, Lanțuri, Zilele vieții tale. Documente de viață transmise cu o discretă și pregnantă undă lirică, lată ce și propune artistul și ce reușește el în foarte multe rinduri. În Lanțuri paginile cristalizează o imagine a periferiei proletare și lumpenproletare de mare autenticitate, în spiritul tradiției ilustrate la V. Demetrius, G. M. Zamfirescu, Carol Ardeleanu Ion Călugăru, I. Peltz. Tipul de narațiune pe care cu precădere îl frecventează prozatorul ține de tiparul memorialistic. El reconstituie, cum i se ivește din fluxul amintirilor, cite un amănunt, o lume de fizionomie și întâmplări pline de tîlc. Aparent neordonate, aceste amintiri se organizează laolaltă închipuind reflexul societății astăzi apuse. Icoana acestui trecut, de altele ori dureros, se regăsește în formula epică a ciclului Zilele vieții tale, succesiunea episodică, nu arareori punctată autobiografic, dezvăluind inițierea eroului povestitor în misterele istoriei contemporane, în jocul loviturilor și împlinirilor ei. De la întâmplări și fapte ale anilor 1866-1900 (Lanțuri) și de la înțelesuri desprinse din experiențe trăite ulterior între 1905-1922, recent, scriitorul ne-a dat prin galeria de portrete a Cărții despre vremuri multe lecții de morală, amestec de ironie, bonomie și sarcasm. Evocările, pe alocuri extrem de personale, rețin atenția întotdeauna. Ele luminează memorabil atît în paginile consacrate lui N. Iorga cît și în cele privitoare la Al. Macedonski. Nu știu exact în ce categorie intră notații ca cele consacrate lui Leon Feraru, peste care și-a pus o grea pecete mîhnirea, dar rinduri cum sînt cele despre pictorul Iosif Stenrer mi se par scrise cu o pană muțată în caliea.

Se cer amintite și momentele de excelentă șarjă inspirate de clienții ciudați ai redacțiilor de odinioară,

admirabile dovezi că Ion Pas e în clipele lui de vioșie un moralist.

Aș greși dacă enumerînd toate aceste reușite m-aș dispensa de remarcabilele creionări, dedicate lui N. Titulescu, Gala Galaction, Mihail Sadoveanu și Tudor Arghezi. În volumul din 1943 Oameni și momente Mihail Sadoveanu este omagiat pentru poziția adoptată în clipe de restriște. În 1939, în plin proces de fascizare a țării, el declara: „Dau dreptul și altora să scrie pentru ceea ce ei socotesc că e bine și drept. Dar pentru ceea ce socotesc eu că e bine și drept, nu pot pune în cumpănă liniștea mea, tihna și tablelul. E destul să fiu încredințat că jertfa mea ar putea fi folositoare: ea devine o datorie!” Citindu-l pe Sadoveanu, Ion Pas ne împărtășește din strălucirea unei pîlde de etică cetățenească și de matură responsabilitate.

În același cadru, cronicarul salută acordarea Premiului Național lui Tudor Arghezi, cel mai mare poel român în viață. Concluzia lui Ion Pas merită a fi reținută atît prin simplitatea expresiei cît și prin clarviziunea judecătii: „Arghezi a servit lecția unei încordate rivne intru a crea și a desăvîrși, intru a dura pagină cu pagină o operă care nu datorează nimic altora dar care a dăruit din strălucirea ei multora”.

Operă de clară și frumoasă ținută, mărturisind 50 de ani de strădanii, de sacrificii și de certitudini luminoase, ea se vede încununată cu binemeritate distincții, răsplătită de cititori. Este privilegiul artei care se adresează poporului și crede în destinele lui.

H. ZALIS

OBSESIE NOBILĂ

— Ia loc. Și acum spune, ce te doare?
— Păi, să vedeți, aici, în partea dreaptă, mă ține un junghi de vreo cîteva zile... Nu mi-a trecut prin minte s-o întreb pe doctorița Marieta Ionescu din Stîlpeni, raionul Muscel, cam cîte consultații medicale să fi dat în cei treizeci și cinci de ani, împliniți, de cînd, tînără absolventă, a venit să lucreze aici ca „medic de țară”. Și nici nu cred că mi-ar fi putut spune. Așa cum minerul nu-și numără vagonetii de cărbune scoși la ziua într-o viață de om sau oțelarul tonele de metal, nici Marieta Ionescu nu s-a gîndit să țină o contabilitate riguroasă în această privință. A muncit și atît. La cabinetul dispensarului, pe ulițele satelor, ori în case la căpătîiul bolnavului, timp de treizeci și cinci de ani, „doamna doctor” mai apoi „tovarășa doctor” s-a străduit să împingă procentele de îmbolnăviri și mortalități, cît mai spre zero cu puțință. Ani de-a rîndul a fost odată de acest zero. O urmărea pînă și în somn, pentru că, ani de-a rîndul i-a fost cu neputință să-l atingă. De ce? Redăm cîteva din amintirile sale.

„...Cînd în 1930 am pus pentru prima dată piciorul în această comună m-am îngrozit. Fusesem născută și crescută în București. Doctoratul în medicină și chirurgie mi-l luasem în fața unei comisii al cărei președinte era savantul Gheorghe Marinescu. Teza de doctorat mi-am susținut-o cu Magna cum laudae. Deci aveam toate datele pentru a face carieră în „lumea bună”, cum se obișnuia pe atunci. Totuși, spre stupefarea colegilor, am preferat satul. Dintr-o necesitate de a mă simți eroină? Poate, într-o măsură, să fi fost determinată și de asemenea sentiment; ce vreți, eram tînără. Însă, ceea ce a precumpănit a fost dorința de a veni în ajutorul țărănilor. Știam cît suferă!

Însă, cum vă spuneam, chiar o asemenea realitate nu mă așteptam să întîlnesc. Am nimerit în toiul unei epidemii de scarlatină. Într-un singur sat existau 130 de cazuri. La o singură familie, din opt copii, cinci se aflau în agonie la spital, iar trei acasă. A fost prima mea luptă cu moartea; și primul examen adevărat de doctor. Venisem cu gîndul să nu stau toată viața la Stîlpeni. Dar în acele zile și săptămîni mi-am dat seama că nu voi mai pleca niciodată. Și, după cum vedeți, mă aflu tot aici... Abia după cinci-șase

ani am izbutit să fac dispensarul pe care-l vedeți. Însă cu cîte lipsuri nu am avut de luptat! Nici instrumente ca lumea, nici personal sanitar care să mă ajute. Or, medicina nu se practică numai cu bunăvoință. Pe de altă parte, traiul mizer care favoriza apariția bolilor mă făcea uneori să cred că duc o muncă de Sisif. De aceea, zero devenise o obsesie pentru că îmi dădeam seama că puterile mele sînt prea mici ca să înving tot complexul de înapoiere social-economică...”

O întreb: Tovarășa Ionescu, am auzit că ați ieșit la pensie, de ce nu vă odihniți?

— Îmi aruncă o privire puțin oboșită și zimbește:

— Depinde ce înțelegeți prin asta. Pentru mine, și presupun pentru medicii în general, odihna adevărată vine doar atunci cînd ai lichidat un caz de boală sau cînd l-ai prevenit. Este mica sau marea ta bucurie, senzația plăcută de destindere. Și apoi, gîndiți-vă, dispensarul actual și-a păstrat doar denumirea din trecut. Azi am la dispoziție, în cadrul circumscripției, un cabinet stomatologic cu instalație de prima mînă, două case de naștere, un punct sanitar, o farmacie și un punct farmaceutic; colaborez cu șapte cadre medii sanitare, un dentist și un laborant, plus că mai am în schemă un post de medic pediatru și unul pentru o soră de ocrotire. Cu alte cuvinte un mic spital... În circumscripția mea longevitatea a crescut mult de tot. Doar bătrîni de peste șaptezeci de ani mai îmi dau necazuri. Or, longevitatea aduce după sine și o prelungire a puterii de muncă. Sper că și eu voi fi un asemenea caz. Merit atîta lucru, nu?

— I-am urat din toată inima.

— Vă rog să-mi răspundeți la două și ultimele întrebări.

— Cu plăcere.

— Prima: cam cîte consultații ați dat pe 1966?

— Pînă în prezent (27 ianuarie), cu aproximație, șase sute.

— A doua: cum stați cu mortalitatea infantilă?

— De la începutul anului trecut și pînă în prezent, zero la sută.

— Nobila obsesie a lui zero!

GHEORGHE VLAD

Luna cărții la sate: procurînd noutăți

Actualități

în
avicultură

PĂSĂRI HIBRIDE

În vederea ridicării productivității păsărilor, astăzi se aplică diferite metode speciale de creștere dintre care cele mai importante sînt „incrușările industriale”, în vederea obținerii de „păsări hibride”, pentru producții ridicate de ouă sau de carne.

În avicultură, denumirea de „pasăre hibridă” este împrumutată din domeniul culturii plantelor și anume de la „porumbul hibrid”. Pasărea hibridă este, ca și porumbul hibrid, un metis (corcitură) industrial, rezultat din încrușarea a două sau mai multe rase sau linii de păsări consangvinizate (consangvinizare = încrușare de organisme înrudite, de exemplu, frate cu soră, tată-fiică).

Prin încrușarea raselor sau liniilor de păsări consangvinizate apare la producții din prima generație fenomenul biologic numit „heterozis” (heterozis = fenomen care constă în creșterea vigorozității, a rezistenței diferitelor or-

ganisme la condiții nefavorabile și a productivității la urmașii din prima generație). Se obțin astfel păsări hibride. Ele se deosebesc de părinții lor prin faptul că se fac mai mari și cresc mai repede, valorificându-se astfel mai bine furajele, prin obținerea de producții sporite de ouă sau de carne.

Păsările hibride nu-și pot însă transmite urmașilor însușirile lor superioare. Ele nu pot fi folosite deci pentru reproducție. De aceea este nevoie să se facă hibridări între rase sau linii consangvinizate la fiecare generație nouă de produși.

Prima etapă în procesul de formare a găinilor hibride o constituie operația de consangvinizare. În etapa a doua se procedează la alegerea — au testarea (testare = probă prin care se examinează însușirile fizice și productive ale unui individ) celor mai bune combinații ereditare între liniile consangvinizate, prin încrușări de probă. Acestea din urmă sînt necesare întrucît nu

la toate liniile poate apărea, prin încrușare, fenomenul de heterozis. Pentru descoperirea posibilităților de combinare ale diferitelor linii, se cere un volum destul de mare de lucrări.

Etapa a treia corespunde hibridărilor propriu-zise între linii consangvinizate la ai căror urmași apare fenomenul heterozis. Hibridarea se poate face după mai multe metode, după cum la formarea hibridilor participă una, două sau mai multe linii consangvinizate, dintr-o singură sau mai multe rase.

În hibridarea simplă se încrușează o linie consangvinizată cu una neconsangvinizată sau două linii consangvinizate între ele, fie în sinul aceleiași rase, fie folosindu-se linii provenite din rase diferite: în ambele cazuri se obțin produși hibridi simpli. La hibridarea dublă participă cel puțin patru linii consangvinizate; în acest caz, se încrușează mai întii cîte două linii între ele; produșii obținuți de la fiecare din aceste încrușări sînt, la rîndul lor, încrușări între ei, obținându-se astfel păsări dublu hibride.

În practica avicolă se folosește hibridarea pentru a se obține atît producții ridicate de ouă, cît și pui pentru carne (pui broiler).

În ceea ce privește producția de ouă, găinile hibride din rasa Leghorn, produse și crescute la noi în țară și cunoscute sub numele de „Starcross”, fac, în medie, peste 200 de ouă pe an, producția maximă fiind de 302 bucăți; consumul specific este, în medie, de patru kilograme furaje pentru un kilogram masă-ouă sau circa 170 grame de fiecare ou.

Pentru producerea puilor broiler se practică hibridarea între diferite rase de găini de carne cu cocoși din rasa Cornish, specializată anume în acest scop. Puii hibridi se remarcă printr-o capacitate deosebită de valorificare a furajelor și o dezvoltare foarte rapidă. În condițiile țării noastre, puil broiler formați prin hibridarea cocoșilor Cornish cu găini de rasă Rock alb, ajung la vîrsta de numai 70-75 zile la o greutate medie de peste 1,3 kg; consumul specific fiind de 2,8-3,2 kg furaje concentrate pentru un kg de spor în greutate.

Producerea păsărilor hibride, pentru ouă sau carne, a condus în practica avicolă, pe plan mondial, la o specializare strictă a producției. De aceea păsările hibride sînt crescute de preferință în combinate sau în ferme avicole mari și specializate. La noi în țară, s-au proiectat în acest scop, în cadrul Gostatului, mai multe combinate avicole, din care unele au intrat deja în producție.

Dr. A. MAUCH
șeful Secției de cercetare
din I.C.Z.

Sfatul medicului

INFLAMAȚIILE ACUTE ALE URECHII

Îmbolnăvirea urechii se face simțită prin o serie de înțepături și pocnituri în ureche, scăderea de auz iar alteori prin scurgeri cu sînge sau puroi. Semnele amintite pot fi asociate cu temperatură, dureri de cap, dureri la apăsarea cu degetul pe conductul extern al urechii. În diferite boli ale urechii aceste simptome se combină între ele. Dacă cineva se plînge de o durere vie în ureche ne putem gîndi la otită medie acută simplă (inflamația timpanului sau urechii mijlocii), la otită medie purulentă sau la un furuncul al conductului auditiv extern.

Orientarea nu este dificilă, fiecare din bolile de mai sus are pe lângă durere alte semne, care, obligatoriu pentru una din boli, sînt absente în cealaltă. De pildă, în furunculul conductului auditiv extern există un semn net: durerea la apăsarea cu degetul pe conductul urechii, durere în timpul mestecatului și imposibilitatea bolnavului de a-și culca urechea pe pernă. Dacă aceste semne lipsesc nu este vorba de furuncul în ureche.

În otita medie supurată, scurgerea de puroi este foarte caracteristică și bătătoare la ochi. Dacă durerea în ureche nu este însoțită de dureri la apăsarea pe conduct sau la tragerea pavilionului urechii și nu există scurgere de puroi din urechea bolnavă ne gîndim la otita banală congestivă sau catarală.

Otita medie congestivă poate trece în otită supurată (purulentă) prin transformarea inflamației catarale în puroi, perforarea timpanului și scurgerea puroiului în conduct.

Tratamentul afecțiunilor de mai sus este de cele mai multe ori medical și nu chirurgical și poate fi făcut de către bolnav. Pentru a trata o otită medie acută simplă se recomandă să se pună în urechea bolnavă din trei în trei ore, picături căldute cu glicerină fenicată 1 la sută sau Boramid. Imediat ce urechea începe să curgă nu se mai pun picăturile amintite. Dacă nu se face acen-

se vor produce arsuri ale casei timpanului.

Dacă bolnavul are temperatură se recomandă să facă tratament cu antibiotice. Pentru calmarea durerii se recomandă compresii calde pe ureche sau punge cu sare sau mălai cald.

Otita medie acută simplă, dacă este tratată la timp, se poate termina prin vindecarea completă. Netratată trece însă în otită medie acută supurată sau se poate complica cu mastoidită acută. La copii, otitele acute pot da uneori meningită dacă timpanul nu se perforază spontan, de aceea uneori este necesară perforația artificială a timpanului (paracenteză).

Tratamentul unei otite supurate acute este următorul: în primele zile de la începutul scurgerii de puroi din ureche se întrerup picăturile indicate a se folosi în otita acută simplă și se înlocuiesc cu spălături cu apă oxigenată îndoiată cu soluție de rivanol 1 la sută. Spălăturile se repetă de patru, cinci ori pe zi. După două zile se introduce în ureche picături de penicilină cu streptomycină. Tratamentul local trebuie completat cu tratament general de antibiotice fie în injecții fie pe gură.

Otita medie supurată poate evolua fie spre vindecare, prin cicatrizarea timpanului, fie către o supurație cronică îndelungată, care duce la o scădere progresivă a auzului prin distrugerea oscioarelor din casa timpanului.

A mai rămas de discutat tratamentul furunculului conductului auditiv extern (otita externă). Aceasta se face astfel: se introduce în conduct o compresă mușată într-o soluție de alcool și apă în părți egale, sau în soluție de Burov Compresia trebuie să fie umedă, permanentă și schimbată zilnic. Dacă furunculul este însoțit de temperatură, se recomandă antibiotice. Dacă deschiderea spontană a furunculului întârzie se recomandă să fie incizat la medic.

Dr. ANA
CONSTANTINESCU
medic primar O.R.L.

MUZEUL
DIN
GHERLA

Printre așezămintele culturale din Gherla, regiunea Cluj, se numără și muzeul raional. Prima sală cuprinde obiecte din orînduirea primitivă. Sînt aici obiecte descoperite în raionul Gherla, în special din neolitic.

Din orînduirea sclavagistă sînt foarte multe obiecte descoperite cu prilejul săpăturilor făcute la Congri, cetatea romană, situată nu departe de Gherla. Diploma militară, expusă la muzeu, atestă că în armata romană au fost înrolați și daci (sînt nume geto-dacice).

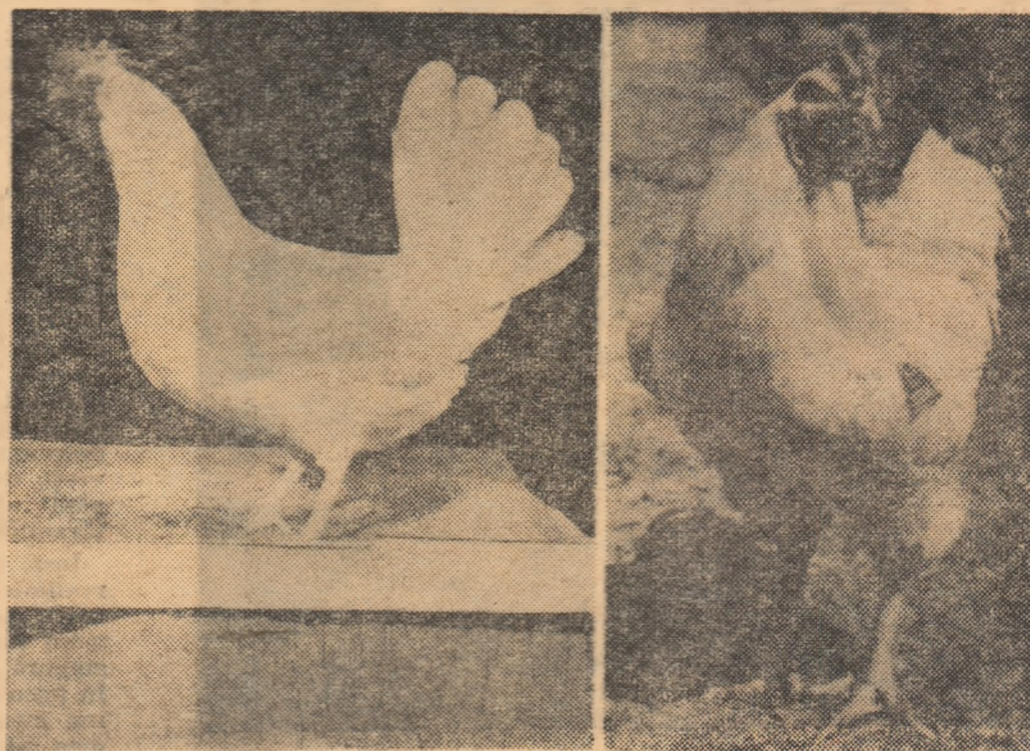
Orînduirea feudală este mai bine reprezentată. Se pot vedea aspecte din trecutul orașului și al raionului. Există o deosebit de interesantă colecție armenescă, ale cărei obiecte prezintă un mare interes. Cele mai multe din aceste obiecte provin din Moldova (armenii din Gherla au venit din Moldova). Manuscrisele armenesci, păstrate la muzeul din Gherla, au fost studiate recent de Suren Culangean, de la Palatul manuscriselor din Erevan, U.R.S.S.

Muzeul din Gherla are și o colecție bogată de obiecte și documente despre revoluția din 1848—1849 pe teritoriul raionului. Ultima sală prezintă Gherla nouă.

De cîțiva ani, muzeul a depus o activitate intensă pentru adunarea materialului referitor la istoria mișcării muncitorești din acest colț de țară. În prezent, colectivul muzeului pregătește monografia orașului și a raionului Gherla. Pentru ca să poată aduna materialul necesar la întocmirea monografiei raionului, colectivul muzeului a făcut apel la cadrele didactice din raion, să facă monografia satului în care funcționează.

Colectivul muzeului din Gherla desfășoară și activitate științifică de cercetare. Participă la săpăturile arheologice ce se fac pe teritoriul raionului de către specialiști de la Muzeul arheologic din Cluj.

Prof. IOSIF E. NAGHIU

Găină hibridă Starcross și cocoș rasa Cornish

Răsfoind presa străină

PRINTRE NOMAZII NIPONIEI

Știați că în Japonia, Țara Soarelui-răsare, există populații nomade? Da, în Niponia, cum i se mai zice acestei țări, există astfel de populații. Despre ele aflăm lucruri interesante dintr-un reportaj apărut în revista franceză *Connaissance du monde*, semnat de Nina Upton, din care reproducem cele de mai jos.

Dacă ați întreba pe un japonez „de mijloc”, sau chiar pe un om instruit: există oare nomazi în țara dv? el v-ar răspunde de bună seamă, cu un zimbet ironic: „Desigur că nu! Țara noastră e suprapopulată, la noi nu e loc pentru nomazi”.

Japonia e într-adevăr o țară suprapopulată, totuși mai există aici unghere, prin munți, rar vizitate de locuitorii de la orașe, unde nomazii pot trăi în liniște, fără să le pese nici de autorități și nici de legi. I-am văzut și eu. M-a dus la dinții un orașean care studiază modul de viață — Kan Misumi, scriitor și doctor în sociologie.

În Japonia, nomazilor li se spune *sanka*, ceea ce în limba japoneză înseamnă aproximativ „locuitorii peșterilor din munți”. Oamenii aceștia sînt risipiți prin munții de pe insula Kiusiu și în unele regiuni ale insulei Honsiu. Cei pe care mă duceam să-i vizitez, pribegesc de-a lungul riului Tone, la aproximativ 60 km nord-vest de Tokio.

Pe drum, Kan Misumi, care a publicat câteva volume de povestiri despre *sanka*, mi-a dat o seamă de relații despre triburile acestei populații.

Despre *sanka*, a spus el, în istoria noastră se pomenește din timpuri foarte îndepărtate. Ei sînt menționați în cronice din Evul mediu. Feudalii îi foloseau pentru însărcinări speciale, în calitate de curieri, pentru că ei merg foarte repede și au vedere ageră. Cu începere din 1930, eu mi-am consacrat toate concediile căutării lor, străbătînd pe jos mulți kilometri prin regiuni din cele mai inaccesibile. În cele din urmă i-am găsit undeva la est de Hiroshima. Astăzi vom vizita un trib pe care-l cunosc foarte bine de mulți ani. Căpetenia acestui trib se numește Tahiei Musai și are 72 de ani.

„Tahiei Musai l-a salutat pe Kan Misumi fără temelile obișnuite la orașeni, dar în ciuda locuinței și a anurajului său modest, avea un aer mîndru, de căpetenie care se bucură de o mare autoritate și de mult respect.

Am stat de vorbă în sebiuri-ul lui, un cort deschis la la amîndouă capetele, locuința obișnuită a acestei populații.

Tribul e alcătuit din mai multe clanuri, care, la rîndul lor, cuprind cîteva familii. Fiecare clan are și el o căpetenie, *miureko*, care hotărăște ora și ziua ieșirii din tabără ș.a. și totodată îndeplinește și oficiul de preot. Mai există o „căpetenie pentru riuri”, *kiuziuko*, pusă să controleze în timpul mersului drumul, care de obicei se întinde de-a lungul riurilor. Toate căpeteniile se aleg pe cale democratică, pe termen de 3-5 ani.

Ca și ceilalți japonezi, *sanka* mîncă puțin (foarte puțină carne, mai multe fructe), dar adoră ceaiul, pe care-l fierb pe focul de găteje.

Sanka nu au nici un fel de mijloace de transport; în desișul pădurilor de pini unde ierneză ei, nici n-ar putea pătrunde o căruță. De asemenea, ei nu au nici animale de povară.

Sanka pornesc la drum de șapte-opt ori pe an, pe un itinerariu dinainte stabilit. Ei își cîștigă existența lucrînd vînturători pentru țărani săraci. Asta e specialitatea lor și cu asta se îndeletnicesc toți — bărbați, femei și copii. Și cum, după toate aparențele, țărani japonezi vor folosi încă multă vreme vînturătorile de mină numite *mi*, treburile populației *sanka* vor merge destul de bine. *Sanka* cunosc foarte bine însușirile vindecătoare ale ierburilor. Ei sînt foarte rezistenți și trăiesc în medie 80 de ani.

DIN OBICEIURILE POPOARELOR

● La nueri (trib care trăiește în partea de sud a Sudanului) există un ritual foarte complicat de admitere a băieților în rîndurile bărbaților. Cînd un băiat împlinște 13 ani, șeful tribului, care poartă titlul de „stăpîn al vitelor”, convoacă pe locuitorii satului la o festivitate, folosind în acest scop o tamburină specială. Vraciul face pe fruntea băiatului șase tăieturi verticale adînci, după care acesta este lăsat timp de două luni absolut singur. După acest termen, băiatul este scăldat în rîu și trupul lui împodobit cu desene rituale. Tatăl sau tutorele băiatului îi înmînează un arc, un harpon pentru prins pește și îi dăruiește un taur

din cireada sa. Din acest moment, tinărul nuer este considerat adult. Cicatricele de pe frunte rămîn pentru toată viața și după ele poate fi recunoscut orice membru al tribului nuerilor.

● Sportul favorit al locuitorilor insulei indoneziene Madura îl constituie cursele de bivoli, care se organizează nu numai pe stadioane, ci și în marile piețe ale orașelor. La întreceri participă pînă la 30 de perechi de bivoli. Fiecare pereche trage o talpă de lemn asemănătoare tălpilor de sanie. Pe această talpă stă „jochiul”, care mină bivoli. Pentru acest sport se cere o mare îndemînare.

NOTE

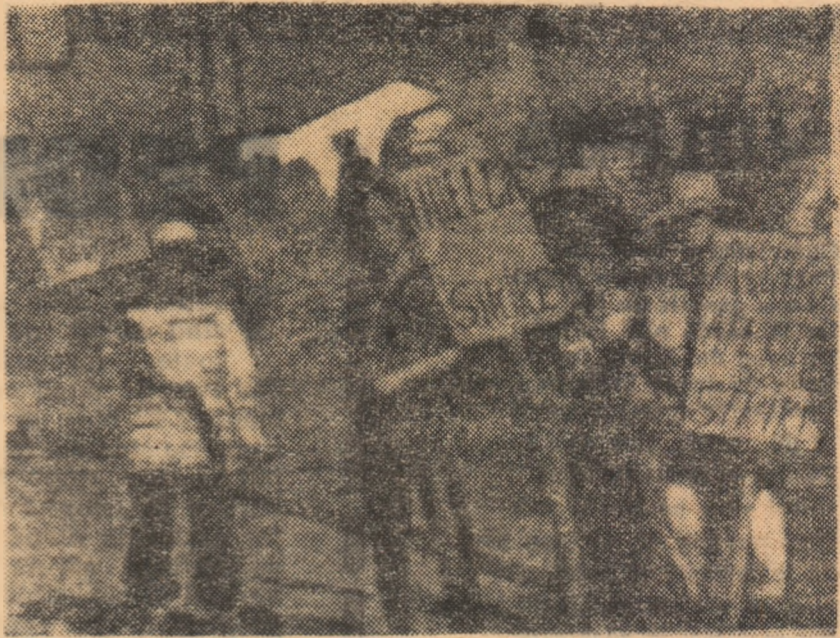
Dar năravul, ba!

Adeseori coloniile primesc din partea stăpînitorilor nume noi, dar fără ca actul „botezului” să înlăture și năravurile colonialiste vechi. Portorico, insulă situată în Oceanul Atlantic, s-a „bucurat” de două ori din 1898 (cînd a devenit colonie a S.U.A.) de o asemenea „generalizare”. Prima oară, în 1917, cînd a fost numită *Teritoriul al Statelor Unite*, iar a doua oară cînd s-a declarat *Stat liber asociat*.

Cît privește libertatea, într-adevăr Statele Unite sînt libere, de pildă, să anuleze orice lege votată de parlamentul local, libere să facă pe stăpînii în insula aflată la mii de kilometri. (Între New York și San Juan — capitala insulei — sînt 2 590 km pe mare).

În schimb libertatea portoricanelor... Da, sînt și ei „liberi” să accepte existența în țară a bazelor militare americane, liberi să-și părăsească pămînturile cînd se construiesc noi baze. Despre asemenea lucruri a relatat de curînd ziarul portorician *El Imparcial*.

„Un mare număr de țărani care locuiesc pe litoral — scrie ziarul — au fost goniți de pe pămînturile lor, nevoiți să-ngroașe rîndurile celor fără muncă. Astfel, în largul coastei de est a insulei, unde S.U.A. construiesc o imensă bază navală, peste 20 000 de

țărani și-au pierdut pămînturile”.

Bineînțeles, nu o asemenea libertate vor portoricanii, care știu că colonialiștii pot schimba un nume, chiar mai multe, dar năravul, ba!

E. M.

Huelga, Strike!

În veșnic inverzita California, acum se coc strugurii. Această bogată regiune a Statelor Unite este renumită prin vastele sale vii, plantații de bumbac, ferme de legume, liveze de portocali și lămii...

Zeci de mii de muncitori agricoli, atît americani cît și mexicani, trudes din greu pe pămînturile Californiei, cel mai mare stat agrar din Ame-

rica. Patronatul — în special trustul „United Fruit Co” — oferă acestor truditori salarii de mizerie pentru o muncă de pînă la 14 ore pe zi. În cîteva regiuni ale Californiei, în special în Valea San Joaquin, unde acum au început să se coacă strugurii, muncitorii agricoli au hotărît însă să nu mai accepte condițiile inumane de muncă și plată. Ei au declarat grevă. Clișeul de mai sus înfățișează un pichet al greviștilor. Pe pancarte scrie HUELGA, STRIKE (în spaniolă și engleză: grevă). Punctul central al acțiunii greviste este localitatea Delanco, unde se află sediul sindicatului muncitorilor agricoli din San Joaquin Valley.

P. T.

Radio - Televiziune

Din programul pe săptămîna 6 — 12 februarie 1966

RADIO

RADIOJURNAL ȘI BULETINE DE ȘTIRI: Duminică: programul I: 6; 7; 11; 20; 22; 23.52; programul II: 6.30; 14; 19; 21; 23; 0.52; în fiecare zi de lucru: programul I: 5; 6; 7; 10; 12; 14; 16; 20; 22; 23.52; programul II: 7.30; 9; 11; 13; 15; 17; 19; 21; 23; 0.52.

EMISIUNI PENTRU SATE: Duminică: programul I: 10; în fiecare zi de lucru: programul I: 6.15.

DUMINICĂ: programul I: 12.00 De toate pentru toți. 14.15 Concert folcloric. 16.45 Noi înregistrări de muzică populară oltenească realizate în studiourile noastre. Cîntă Maria Ciobanu. 19.00 Program pentru iubitorii muzicii populare. 20.15 Teatru la microfon. Premiura „Gătele” de Alexandru Kirîțescu; programul II: 8.30 „De prin sate adunate” — melodii populare. 19.45 Mari cupluri ale iubirii. Povestea de dragoste din literatura universală. „Tamara și demonul”. Prezintă Romulus Vulpescu.

LUNI: programul I: 7.30 Melodii populare românești și ale naționalităților conlocuitoare. 10.05 Muzică populară interpretată de Vlad Dionisie și Nicolae Băluță. 11.43 Folclor orașenesc. 17.15 Oamenii de seamă din istoria culturii — Dimitrie Pompeiu; programul II: 8.15 „Zi-i ceteră, voia bună” — program de jocuri. 14.00 Muzică populară din Muntenia. 19.50 Pe unde a trăit și a creat Ion Vidu. 21.20 O cîntăreață a plaiurilor sibiene: Maria Badiu. 22.30 Moment poetic.

MARTI: programul I: 6.22 Jocuri feciorești. 14.08 Muzică populară cerută de ascultători. 19.30 Cîntece patriotice 20.30 „Un flăcău cu mindra lui” — program de cîntece populare; programul II: 14.45 Melodii populare cu Gavril Prunoiu și Petru Bundiș (la vioară). 21.20 Jocuri populare.

MIERCURI: programul I: 8.30 La microfon, melodia preferată. 10.30 „Fluieras de fag, mult zici tu cu drag”: Valea Bistriței — etnografie și folclor. 14.20 Interpreți de folclor: Gheorghita Ristea și Dumitru Fărcaș. 18.40 Cîntă orchestra de muzică populară a casei raionale de cultură din Cîmpulung-Muscel. 20.55 Muzică populară interpretată de Benone Sinulescu și Tită Stanciu; programul II: 9.30 „Busuloc, floare cătată” — muzică populară. 10.00 Cîntă corul căminului cultural din comuna Putna, regiunea Suceava. 21.20 Cîntece din folclorul nou.

JOI: programul I: 9.35 Fragmente din opera „Păcală” de Sabin Drăgoi. 12.10 Muzică populară interpretată de Ioana Crăciun și Pavel Tornea. 17.35 Figuri și momente din istoria muzicii românești — Alexandru Flechtenmacher. Prezintă prof. univ. Zeno Vancea; programul II: 9.55 „Cîntăreți ai plaiurilor noastre”: orchestra de muzică populară a Casei de cultură din Focșani și Ileana Filipescu din comuna Spălnaca, Regiunea Cluj. 19.03 Folclorul și tinerii săi interpreți: Tita Bărbulescu, Sofia

Vicoveanca, Petre Săbădeanu, Dumitru Constantin — voce, Florea Burnea — fluier, Stanciu Simion — nai.

VINERI: programul I: Teatru la microfon — „Don Gil cu ciorapii verzi”, comedie de Tirso de Molina. 19.00 Orizont românesc — „Tinere cetăți ale chimiei” — reportaj de Grigore Hagi; Pe urmele lui Calistrat Hogăș — însemnări de Titel Constantinescu; programul II: 14.45 Cîntă Traian Uilecan — muzică populară. 17.20 Formația de fluierași a căminului cultural din Hirtoape — regiunea Iași.

SIMBATA: programul I: 8.08 Noi înregistrări de muzică populară. 14.08 Cîntă orchestra de muzică populară a Radioteleviziunii, dirijată de Victor Predescu, Radu Voinescu și George Vancu. Soliști: Sofia Popa, Ion Luican, Dan Moisescu, Iosif Mihut. 20.30 Recital Ion Voicu; programul II: 18.00 Muzică populară cu Maria Lătărețu, Irina Loghin, Tita Bărbulescu, Felician Fărcașu, Achim Nica, Marcel Budală, Grigore Kiazim, Ion Drăgoi, Fănică Stănescu-Românești. 19.30 Ediție radiofonică Mihail Sadoveanu. Mihail Sadoveanu și universul folcloric.

TELEVIZIUNE

DUMINICĂ

11.00 Emisiune pentru sate.
17.00 Aspecte de la campionatul european de patinaj artistic. Transmisiune de la Bratislava.
19.00 Dialog la distanță. Participă regiunile București și Oltenia.

LUNI

20.30 Trei tablouri pe săptămînă.
20.45 Seară de operă: „Mignon” de Ambroise Thomas.
21.45 Film: Tovarășii (seria D).

MIERCURI

19.30 Seară de teatru: Nora. Piesă în trei acte de Henrik Ibsen.

JOI

20.25 Pentru noi femeile.
20.55 Film: Tovarășii (seria a II-a).
22.00 Totul în jurul meu dansează.

VINERI

21.15 Teleglob. Emisiune de călătorii geografice. RITMURI AFRICANE. Film realizat de Mihai Lazăr și Virgil Cojocar. 21.40 Maestrii genului scurt: Jack London. 22.15 Parada vedetelor: Luis Mariano.

SIMBATA

21.00 Un rapsod popular: Ion Blăjan.
21.30 Păpuși și varietăți.
22.00 Film: SFINTUL.

VULPEA

Cumetrica e bolnavă
Pare-se de-o boală gravă
Că s-a ascuțit de tot
De la coadă pin' la bot.
De vreo două luni incoace
Orice-ar drege, orice-ar face,
Vinătoarea-i merge prost
Și de-aceea... ține post!
Pe-așa vreme uricioasă
Ciinii stau pe lingă casă
Deci nu poți cu nici un preț
Să te-appropi de cotet.
Nici cu vechea păcăleală
Nu mai ieși la socoteală...
Uite, chiar în astă clipă,
Corbul iute de aripă,
Se lăsă pe-o creangă sură
Cu un boț de brinză-n gură.
Vulpea-l ia e-un plan subțire:
— Ești mai chipeș ca un mire
Și, cum m-am convins odată,
Ai o voce minunată.
Ce ai zice, prin urmare
De mi-ai face o cîntare?
(Știi, să-l cadă-mbucătura
Cînd o vrea să caște gura!)

Corbul însă o măsoară,
Își ia brinza subțioară
Și rîzînd îi zice: — Lasă...
Cînt mai bine după masă!

PUPĂZA

Am aflat dintr-o poveste
Despre pupăză, că este

O împărăteasă mare
Prefăcută-n zburătoare.

Creasta-i iar fi fost coroană
Peste frunte și sprinceană,

Aripile pistruiate
Mantie cu nestemate,

Coadă trenă de fiș-fiș
Dusă prin palat tiris,

Sau purtată de copii
La parăzi și sindrofii.

Drept că pupăza-i frumoasă,
Dar la dumneaci în casă

Nu poți sta un pic de ceas
Fără să te fiți de nas.

Deși nu sîntem de școală
Hai să tragem și-o

MORALĂ:

Aparențele înșală!

STELIAN FILIP

PEDEAPSA

Vreți să știți de
cînd colind pe la
toate farmaciile
din Pitești după cal-
mante? Ei bine, să vă
spun. De cînd am înce-
put să joc „stop”. Nu
știți ce e „stop”? Un
joc destul de simpatic,
cu ajutorul căruia îți
verifici cunoștințele
geografice. În cercul
prietenilor mei, cine
este mai slab la „stop”
primește o pedeapsă.
Am primit și eu una.

Pe niște bilețele
puse într-o căciulă, se
află scrise numele
cîtorva comune din
raionul Curtea de Ar-
geș. „Pedeapsitul” este
pus să tragă un bile-
țel. La noroc. El va
trebui să se deplaseze
în comuna care i-a că-
zut, să vizioneze acolo
un film și, la întoar-
cere, să-l povestească
partenerilor de joc.

Cînd am tras bilețe-
lul, mi-a căzut comuna
Ciofrîngeni. „Ce soi de
pedeapsă o mai fi și
asta?” m-am întreat
eu, neștiind cum stau
lucrurile. Sincer să fiu,
îmi plăcea pedeapsa.
Să vezi un film e ceva
plăcut și instructiv.
Așa că am plecat la
Ciofrîngeni bine dis-
pus.

La cinematograful
sătesc, semne bune:
peste o sută de specta-
tori și multă veselie.
Se comenta cu satis-
facție faptul că moto-
rul grupului electro-
gen fusese proaspăt
adus de la reparație și
că, prin urmare, cali-
tatea proiecției avea
să fie ireproșabilă.

A început filmul. O
dată cu el, au început
și spectatorii să bată
din palme și din pi-
cioare. Cauza? Eram
aruncați înapoi, prin
ani, la cinematograful

mut. Am așteptat de-
geaba cîteva minute,
după care m-am dus
să protestez pe lingă
operator.

— Ce-i asta, tova-
rășe? Film mut?

— A fost film mut,
dar acum nu mai e ni-
mic. Mi-a stat motorul
nu vedeți? Pas de mai
protestează în aseme-
nea condiții! Dacă cu
motorul reparat abia
de două zile se produc
asemenea defecțiuni,
îmi închipui cum o fi
cu el nereparat.

Mi-am amintit de o
înlesnire pe care mi-o
făcuseră prietenii mei
din Pitești și pe care,
atunci, n-o prea băga-
sem în seamă: „Ca
să-ți ușurăm pedeap-
sa, îți dăm voie să
mergi și în comuna
vecină. Poenari”.

Iată-mă, a doua zi,
la cinematograful din
Poenari. Sonorul-mut,
imaginea întunecată și
desele întreruperi
m-au ajutat să înțeleg
definitiv în ce constă
pedeapsa primită. Am
stat în Ciofrîngeni și-n
Poenari o lună. Mi-a
fost imposibil să văd
un film pe care să-l
pot apoi povesti.

Sfîrșit, ajuns la ca-
pătul puterilor și cu
nervii distruși, m-am
întors la Pitești:

— Nu mai pot. Da-
ți-mi voie să trag alt
bilețel.

— Inutil. Ai ispășit
destul. Dar dacă vrei,
te invităm diseară la
un joc în formație
lărgită.

— Cum așa?

— I-am invitat și pe
tovarășii de la secția
raională de cineficare.
Să vezi ce-or să se
mai amuze.

GH. BLAJAN

— Pe viitor, cînd o să-ți mai iei angajamente, să îți dai puțin și să nu te mai bați cu pumnii în piept.

(Din revista „KROKODIL” — U.R.S.S.)

Zicală valabilă ȘI PENTRU ȘOFERI

Lui Dumitru Văcaru, so-
făr la autobaza IRTA-
Dorohol, nu-i plac be-
țiile făcute cu țuică sau cu
vin. Îi place beția vitezei. As-
ta-i slăbiciunea lui, să zboare
pe șosea și să lase toate ma-
șinile în urmă.

Ultima încercare de zbor a
făcut-o între Darabani și Ho-
rodiștea. „Pilota” autocamio-
nului nr. 27 265 Sv.

Ce-i drept, n-a mai apucat
să „aterizeze” cu bine la des-
tinație. I-au jucat festa roțile,
care, nesimțitoare la delicia
vitezei, au derapat cît ai zice
„văleleu”. Iar după roți, cum
se întimplă în asemenea situa-
ții, s-a luat și restul autocamio-
nului, răsturnîndu-se în
șant.

Revenit cu picioarele pe pămînt,
„aviatorul” nostru a ple-
cat în cea mai mare viteză să
anunte organele de miliție. N-a
lipsit mult. Un sfert de oră,
atît. Numai că, tot în cea mai
mare viteză, s-a scurs și ben-

zina din rezervor. Bineînțeles
că nu s-ar fi întîmplat nimic,
dacă Dumitru Văcaru, grăbit
ca totdeauna, nu ar fi uitat
motorul în stare de funcțio-
nare!

Un „mic” amănunt, dar care
l-a costat. Fiindcă autocamio-
nului a luat foc cu viteză maxi-
mă. Noroc că n-a ars în în-
tregime. Numai 90 la sută.

Acum, Dumitru Văcaru plă-
tește. Desigur, nu i s-a pre-
tins să plătească daunele în
cea mai mare viteză. Le plă-
tește eșalonat. Și la fiecare
rată. Își amintește de zicala:
„Graba strică treaba”. S-a
convins că zicala asta e vala-
bilă și pentru conducătorii
auto și că nu i-ar strica nimă-
nu să o repete cu voce tare
înainte de a se urca la volan.

Nu de alta, dar ca să nu
spună ca el: „Dă-mi, doamne,
mintea... șoferului a de pe
urmă”.

N. VLAHU

Fără cuvinte

Desen de C. CIOȘU

Ecourile satirei

Foiletonul intitulat Cu ochi de
bufniță și apărut în nr. 937 al revis-
tei noastre critica tărăgănarea lucră-
rilor de electrificare a căminului cul-
tural din satul Vlădeni, comuna
Dumbrăvița, raionul Făgăraș. Mai
precis, instalația electrică exista de
aproape doi ani, dar bransamentul
nu-l făcea nimeni.

Astfel, activitatea căminului cu
pricina a cunoscut o perioadă... întu-
necată, ce a luat însă sfîrșit în urma
șocului electric pricinuit de foiletonul
nostru. Sfatul popular comunal
din Dumbrăvița ne scrie că I.R.E.
Brașov a făcut mult așteptatul bran-
șament, imediat ce s-a pus la...
curent cu fondul foiletonului.

Încă o problemă în care s-a făcut
lumină!